

Statsråd Kristin Halvorsen
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår ref. SV

Oslo, 15. februar 2013

Diabetesforbundets krav til statsbudsjettet for 2014

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for folk som har diabetes og andre som er interessert i diabetes. Forbundet ble stiftet i 1948 og har nå 40.000 medlemmer, 19 fylkeslag og 138 lokalforeninger.

Diabetesforbundet arbeider for å opplyse, utdanne og kvalifisere personer med diabetes og samfunnet rundt. Ved å sørge for at diabetes er på samfunnets dagsorden kan vi bidra til økt mestring, et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Her følger Diabetesforbundets krav til statsbudsjettet for 2014.

Legemiddelhåndtering i barnehagen

Hvert år får rundt 300 barn under 15 år diabetes. Totalt har over 2500 barn under 15 år diabetes type 1 i Norge. I barnehage og skole har barn med diabetes behov for oppfølging i forhold til regelmessig kosthold, blodsuktermåling og god insulinbalanse gjennom hele dagen for å kunne få en fullgod leke- og læringssituasjon.

Ansvarsforholdet i tilknytning til legemiddelhåndtering er i dag beskrevet i et rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Legemiddelhåndtering i barnehage, skole og SFO er ikke lovfestet, men rundskrivet presiserer hva som anses for å være gjeldende rett. Rundskrivets største svakhet er at barnehagene utelukkes fra ansvarspåleggelse.

Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet kom med forslag til nasjonale rutiner høsten 2011. Rutinene er kun veiledende. Med andre ord er ansvarslinjene like uklare som før. Frivillige rutiner er ikke til hjelp for de som opplever dette som problematisk og det er behov for å tydeliggjøre ansvaret.

Diabetesforbundet er kjent med tilfeller hvor barnehagen har nektet å påta seg ansvaret for legemiddelhåndteringen av et barn med diabetes. I praksis betyr det at barnet blir utestengt fra barnehagen.

Ifølge opplæringsloven har alle barn og all ungdom opplæringsrett, også om de bruker legemidler. Det er heller ikke hjemmel i barnehageloven for å nekte et barn plass i barnehage selv om det bruker legemidler. Barnehageloven gir i dag funksjonshemmede og barn med kronisk sykdom fortrinnsrett til barnehageplass, og det er dermed rimelig å anta at intensjonen er at dette også inkluderer barn som trenger medisiner i løpet av dagen. Foreldrene verken kan eller bør være til stede på skole eller i barnehage for å gi barnet medisiner i løpet av dagen eller i påvente av et eventuelt anfall.

Diabetesforbundet mener at barnehageloven må endres slik at den sikrer gode rettigheter for barn som trenger medisiner og annen helserelevant oppfølging.

Gratis frukt og grønnsaker til elever i grunnskolen

Flere studier viser at diabetes type 2 kan forebygges eller utsettes ved etablering av sunne levevaner. Skolen er en viktig arena for helsefremming fordi den når ut til alle barn, uavhengig av sosial eller kulturell bakgrunn, og er derfor en sentral bidragsyter i utjevning av sosiale forskjeller. Gode kostholdsvaner må etableres tidlig og forskning har vist at elever som får gratis frukt, spiser mindre usunn snacks. Gratis frukt og grønt på skolen er et effektivt og samfunnsnyttig tiltak som kan bidra til etablering av sunne levevaner som vil vedvare inn i voksenlivet. Derfor må ordningen med gratis skolefrukt gjelde alle elever i hele grunnskolen, ikke bare skoler med ungdomstrinn.

Diabetesforbundet krever at kunnskapsdepartementet utvider ordningen med gratis frukt og grønnsaker til alle elever i hele grunnskolen.

Styrke kompetansen i mat og helsefaget

Flere av kompetansemålene i Kunnskapsløftet for mat og helsefaget bygger opp under at faget skal gi elevene kunnskaper, praktiske ferdigheter og holdninger til å mestre dagliglivets oppgaver i hjem, skole og fritid. På mange skoler er det ikke økonomi til å gjennomføre praktisk matlaging, og mat og helsefaget er det faget i grunnskolen som har færrest utdannede lærere.

Diabetesforbundet krever at departementet styrker ressursene til mat og helsefaget i grunnskolen og bidrar til at alle elever kan lære om sunt kosthold og etablere sunne matvaner på skolen.

Fysisk aktivitet som en del av skolehverdagen

Det er dokumentert at 1 times fysisk aktivitet hver dag gir bedre fysisk form for de som trenger det mest. Kunnskapsdepartementets ekspertgruppe anbefalte i 2009 at skolene innfører en times daglig

fysisk aktivitet for alle elever. Dette er også på linje med hva Verdens Helseorganisasjon anbefaler. Forskning viser at aktivitetsnivået hos barn og unge synker med økende alder og blant norske 15-åringer er det i dag kun halvparten som tilfredsstillende anbefalingen om 60 minutters aktivitet hver dag. Barn og unge med innvandrerbakgrunn har i tillegg et lavere aktivitetsnivå enn etnisk norske barn. Stillesitting er i seg selv et økende problem og i 2005 ble det målt at gutter i 9. klasse brukte over 30 timer foran pc skjermen hver uke. Diabetesforbundet mener at Kunnskapsdepartementet må ta et tydeligere ansvar for barn og unges helse og sikre etablering av gode levevaner gjennom skolens rammer.

Diabetesforbundet krever at Kunnskapsdepartementet innfører 1 times fysisk aktivitet hver dag for alle elever i grunnskolen. Videre må dette tilrettelegges og ledes av kompetent personell.

Diabetesforbundet er medlem av Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og støtter deres krav til statsbudsjettet 2014.

Vi ber om at våre innspill tas hensyn til i departementets arbeid med statsbudsjettet for 2014. Ønsker dere ytterligere informasjon bes dere ta kontakt med rådgiver Stine Vedvik på e-post: stine.vedvik@diabetes.no eller telefon: 952 87 257.

Med vennlig hilsen

diabetesforbundet

Nina Skille
forbundsleder

Bjørnar Allgot
generalsekretær